

Nozīmīgas Jaunpils novada sabiedriskās aktivitātes un notikumi 2019. gadā

Pirms 375 gadiem (1644)

- Izgatavots **Struteles pirmās baznīcas altāris ar pārējo iekārtu**, ko, iespējams, izgatavojis Tobias Heincs ar saviem palīgiem – viņa audžudēlu Kristoforu Veidemanu, galdnieku Hansu no Kurzemes, Andreasu Mikaelsonu un, iespējams, Franci Hopenštetu.

Pirms 320 gadiem (1699)

- Poļu pulkvedis un kambarkungs Kameņecas komandants Johans Zigismunds fon Lēbels (?-1705) un viņa sieva Benigna Hedviga fon Pfeilicera-Franka **Struteles baznīcas altāri** lika **pārbūvēt**, par ko liecina ģerbonis un gadskaitlis „1699” predellā.

Pirms 235 gadiem (1784)

- Hercoga muižā **Vīšņķos** sāk strādāt **ārsts Dāvids Heinrihs Gampers** (?-1798).

Pirms 200 gadiem (1819)

- Notika **zemnieku nemieri Jaunpils un Lauku muižās**.

Pirms 185 gadiem (1834)

- **29. oktobrī** tika izdots Kurzemes guberņas valdes rīkojums par uzvārdu došanu latviešu zemniekiem. Uzsākta **ģimeņu vārdu – uzvārdu došana Jaunpils muižas zemniekiem**.

Pirms 170 gadiem (1849)

- **Jaunpils baznīcā** notikuši remontdarbi, veikta altāra restaurācija, balsināta baznīca.

Pirms 160 gadiem (1859)

- **Jaunpils baznīcā** izbūvēja divas sānu luktas, palielinot sēdvietu skaitu līdz 800.

Pirms 110 gadiem (1904)

- Dibināta **Jaunpils krājaizdevumu biedrība**.

Pirms 115 gadiem (1909)

- Dibināta **Jaunpils 1. Lopkopības pārraudzības biedrība**.

Pirms 105 gadiem (1914)

- **1. augustā** sākās Pirmais pasaules karš. Kā vēsta Jaunpils pagasta hronika 2/3 no Jaunpils pagasta iedzīvotājiem pametuši savas mājas, lai dotos bēgļu gaitās svešumā un vēlāk izklīstu pa visu plašo Krieviju. Daudzi no bēgļu gaitām vairs neatgriezās.

Pirms 100 gadiem (1919)

- **16. martā** J.Baloža komandētā Latvijas armijas Studentu rota atbrīvoja Jaunpili.
- **10. aprīlī** Jaunpilī dibināta **Aizsargu nodaļa**.
- **22. augustā** savu darbību uzsāka **Jaunpils pasta kantoris**.
- **30. novembrī** tika izveidota **Valsts Jaunpils muižas paraugsaimniecība**.
- **Vilhelms fon der Reke** pameta Jaunpils pili, ievērojot Agrārās reformas nosacījumus.

Pirms 95 gadiem (1924)

- **1. martā** Jaunpils pagastā nodibināja **aizsardžu pulciņu**, vadītāja Elza Vilmane.
- **6. martā** dibināts **Jurģu 559. mazpulks**.
- Atvēra **Jurģu 1. pakāpes pamatskolu**.

Pirms 90 gadiem (1929)

- Dibināta **Jaunpils lopkopības pārraudzības biedrība**.
- Dibināta **Latvijas Sarkanā Krusta Jaunpils nodaļa**.

Pirms 85 gadiem (1934)

- **23. jūlijā** Jaunpilī viesojās Latvijas valsts prezidents Kārlis Ulmanis.
- **29. jūlijā** ielika **pamatakmeni Valsts Jaunpils zirgu apkalēju mācību kalves ēkai**. Būvuzņēmējs Ž.Stoss, arhitekts Jēpe. **Skola sāka darboties 1939. gada decembrī**. Par meistaruru tajā sāka strādāt Alberts Grīns (1909-1988).

Pirms 80 gadiem (1939)

- Jaunpilī iesvētīja **Jaunpils lopkopības skolas karogu**.

Pirms 70 gadiem (1949)

- **25. marts** – diena, ko nedrīkst aizmirst. Sākās komunistiskā terora represijas pret latviešu tautu, kas skāra arī Jaunpils novada ģimenes.
- **31. decembrī** beidza pastāvēt apriņķi un pagasti. Pamatojoties uz Latvijas PSR Augstākās padomes 1949. gada 31. decembra dekrētu, apriņķi un pagasti tika likvidēti. Atbilstoši šim iedalījumam Jaunpils ciemā darbojās Jaunpils darbaļaužu deputātu padomes izpildkomiteja.

Pirms 50 gadiem (1969)

- Nodibināja **Jaunpils pūtēju orķestri**. Kolektīvs beidza pastāvēt 20. gadsimta 80. gadu beigās. Tā vadītājs bija Jaunpils vidusskolas skolotājs Elmārs Helvigs (1932-1978).

Pirms 45 gadiem (1974)

- **1. janvārī** Jaunpils pils atjaunotajā zālē pirmo reizi notika **Jaungada karnevāls**.
- Uzņemta Rīgas kinostudijas filma „**Melnā vēža spēlēs**”, vairāki skati uzņemti Jaunpils pilī. Filmas režisors Aleksandrs Leimanis. Kopā ar populāriem latviešu aktieriem masu skatos filmējās Jaunpils iedzīvotāji un vidusskolas audzēkņi.

Pirms 30 gadiem (1989)

- **16. martā** notika PSRS Tautas deputātu vēlēšanas, kurās no Tukuma rajona ievēlēti LTF atbalstītie deputāti A. Dandzbergs, E. Grinovskis.
- **6. maijā** LPSR AP pieņēma lēmumu par zemnieku saimniecībām. Izveidojās pirmās septiņas tā sauktās Breša zemnieku saimniecības.
- **23. augustā**, pieminot Molotova – Ribentropa akta parakstīšanu, notika **akcija „Baltijas ceļš”**. Akcijā piedalījās Jaunpils pagasta iedzīvotāji.

Pirms 25 gadiem (1994)

- **18. novembrī** Pēc Jaunpils pagasta padomes priekšsēdētājas L. Ginteres iniciatīvas iznāca Jaunpils pagasta padomes izdevuma „**Jaunpils Vēstis**” pirmais numurs. Pirmā atbildīgā par izdevumu bija Jaunpils pagasta bibliotekāre Dina Priediece.

Pirms 20 gadiem (1999)

- **16. martā** atjaunoja **Sarkanā Krusta nodaļa Jaunpilī**. Tās priekšsēdētāja līdz pat 2018. gadam bija Dace Antone, kad nodaļa beidza pastāvēt. **1999. gada 10. septembrī** atvēra ziedojumu nodaļa „Stropiņš”.
- **1. aprīlī** Jaunpils baznīcai no Liepājas atveda un uzstādīja **jaunu zvanu**.
- **22. jūlijā** 3x3 nometnes dalībniekus ar savu klātbūtni pagodināja Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.
- **21. augustā** Jaunpilī tika svinētas **pirmās Viduslaiku dzīres**.
- **18. decembrī** iesvētīja viesu māju „**Bramaņi**”, kur saimnieko Štolceru ģimene.
- **26. decembrī** ar jaunu altāri, altārgleznu, kanceli un baznīcu soliem Ziemassvētkus sagaidīja **Struteles baznīca**. Pasākumā piedalījās Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas arhibīskaps Jānis Vanags.

Pirms 15 gadiem (2004)

- **15. oktobrī** Latvijas Pasts sērijā „Latvijas pilis” izdeva **pastmarku**, ko rotā **Jaunpils pils attēls**. Tās mākslinieks Ludis Danilāns. Vienlaikus ar pastmarku izdeva arī Jaunpilij veltītu aploksni.
- **13. novembrī** notika **pirmais Jaunpils iedzīvotāju forums**, kurā piedalījās 87 jaunpilnieki, kurā nolēma paši saviem spēkiem īstenot projektus.
- **Dibināta tituliem bagātā grupa “Vocalica” (vad. A. Plezers)**. 2014. gada 29. novembrī grupa ar koncertu “Desmit gadi mūzikā” atzīmēja desmit gadu jubileju.

Pirms 10 gadiem (2009)

- **18. septembrī** atklāja atjaunoto **estrādi Jaunpils parkā**.
- **15. oktobrī** atklāja **bērnu uzraudzības istabu „Zemenīte”**. Par audzinātājam sāk strādāt Agita Trokša un Gunta Kaudze.
- **6. jūnijā** notika Eiropas Parlamenta un Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Par Jaunpils novada domes priekšsēdētāju ievēlēja Ligitu Ginteri.
- **1. jūlijā** izveidojās **Jaunpils novads**, apvienojoties Jaunpils un Viesatu pagastiem.
- **17. decembrī** bijušajās SIA “Jānītis” telpās savu **veikalu TOP** atvēra SIA “Mārksmens”.
- **Dibināts Viesatu kultūras nama teātris “Pupuķis”**. Pirmā izrāde notika 2009. gada Jāņu pasākumā.

Pirms 5 gadiem (2014)

- **1. janvārī** par Latvijas valsts oficiālo naudu kļuva – **eiro**.
- **9. augustā** Viduslaiku svētku laikā tika atklāta **strūklaka ezerā**.
- **4. septembrī** atklāja **Saieta centru un rokdarbu darbnīcu biedrībā “7 balles”** – “Graudiņos”. Vadītāji Kaspars Brikulis un Anete Krūmiņa.
- **11. oktobrī notika jaundibinātā Jaunpils teātra pirmizrāde** M. Neilanda lugai “Osis”. Režisors Māris Neilands. Teātris dibināts 2014. gada februārī.

Plašāku informāciju par minētajiem notikumiem var iegūt Jaunpils muzejā

Informāciju sagatavoja Ligija Rutka un Zinta Arika